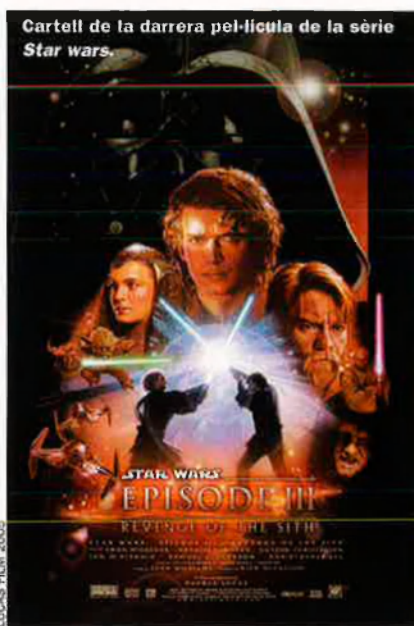

El 19 de maig la cultura popular arriba al cim amb l'estrena de la pel·lícula final de 'Star wars'. 'Episodi III: La venjança dels Sith' certifica el naixement de Darth Vader, un malvat més conegut que Satanàs, i que, com ell, és un àngel caigut.

La fi de la galàxia

En l'era de l'audiovisual, no hi ha hagut cap altre fenomen de masses semblant. Ni tan sols la brutal estrena de *Jurassic park*, ni l'èxit mastodòntic de *Titanic*, ni el serial aclaparador d'*El senyor dels anells*. No, cap altre exemple actual de cultura popular ha obsessionat diverses generacions, allargant-se des del quart final de centúria del segle XX fins a principi del XXI. De fet, ara, quan el final és a prop, encara genera més expectació que en els seus primers dies de glòria.

L'any 1977, quan al festival de Sant Sebastià es va presentar *La guerra de les galàxies*—que anys després es rebatejà com *Episodi VI: una nova esperança*—, tothom va sentir una mena de curiositat condescendent per aquella ingenuïtat. Ara bé, quan els crítics—no només els joves—eixiren bocabadats del cinema, es va acabar la condescendència, i va ser substituïda per una altra percepció: la d'haver assistit a un moment històric de la cultura popular. La ciència-ficció, fins a aquell moment, o era cosa d'intel·lectuals—dels espectadors amants de *2001, una odissea de l'espai*—o dels vells afeccionats a les pel·lícules de fantasia de sèrie B dels anys cinquanta. Però George Lucas, el director de *Star wars*—el títol real de *La guerra de les galàxies* i de la nissaga conseqüent— havia convertit el gènere en un *western* modern amb uns efectes visuals inimaginables, i en un espectacle que no podia fallar: tractava els nens com si foren més grans—no era una pel·lícula infantil—, els joves amb respecte i els adults com a adolescents. El secret és que feia somniar tothom, amb una oferta d'entreteniment

que superava les expectatives de qualsevol.

Èxit desproporcionat. Amb l'èxit desproporcionat i la nominació a set òscars de *La guerra de les galàxies*, el director George Lucas, un deixeble de Coppola i de la seua ambició, va anunciar que la pel·lícula havia de ser la primera d'una trilogia. I que aquesta trilogia formaria part d'un projecte de tres trilogies, de les quals *La guerra de les galàxies* iniciava la segona, no la pri-

mera. És a dir, que els primers capítols de la llegenda que el públic anava a veure, havien de ser el IV, el V i el VI. En la ment del director, tota la sèrie construiria una mitologia estel·lar pròpia que ajudaria a demostrar a un públic com de grandiosa podia arribar a ser la lluita del bé contra el mal. No obstant això, George Lucas, al principi dels vuitanta, va acabar la primera trilogia cansat i desacreditat, amb una pel·lícula fluixa, *El retorn del jedi*. Un trist final per a tantíssima expectació.

Per això va tardar molt de temps—fins l'any 1999— a estrenar la nova trilogia—cronològicament, la primera de la sèrie—la qual havia de ser una oda tràgica dedicada a Darth Vader, el personatge més dolent de *Star wars*. El malvat de capa negra, màscara de metall brillant i poders sobrenaturals, que es redimí al final d'*El retorn del jedi* i es congraciava amb els seus fills, Luke Skywalker i la princesa Leia.

El nou tram de la nissaga explicaria una victòria del mal, i narraria la conversió d'un heroi—el jedi Anakin Skywalker—amb grans poders religiosos i místics, en una bèstia dominada per aquests mateixos poders. Els quals, en *Star wars*, tenen un nom que, per al públic, és ja tan familiar com el de la Coca-Cola: "la força".

Però tothom va posar en dubte el sentit d'aquestes noves pel·lícules amb l'estrena de les dues primeres, *L'amença fantasma* i *L'atac dels clons*, films plens d'arguments confusos, batalles avorrides, ninots absurds. Quin va ser l'error? Segons es recull en bona part de les 40 milions de referències que apareixen en Google quan teclegem "Star wars", Lucas havia pensat molt en la forma i poc en el fons. La superfície de la història tenia més importància que les emocions i l'entreteniment aclaparador, que havien estat els majors actius dels millors moments de la trilogia original.

Fins ara, perquè les primeres crítiques a *La venjança dels Sith* la situen en un cadafal, molt per damunt de la

'La venjança dels Sith' ens ofereix una moderna fantasia gòtica d'amor i mort, de poder i dolor, no recomanada per a nens

resta de pel·lícules de la sèrie. Potser el creador ha après la lliçó dels consells dels seus fills.

El crític Kirk Honeycutt, de *The Hollywood Reporter*, explica que *La venjaça dels Sith* condensa el millor de tota la nissaga, “tretze hores de valor, traïció, nous mons, estranyes criatures i fragilitat humana”. Aquesta fragilitat és el seu gran atractiu, ja que el protagonista, Anakin, es converteix en el gran traïdor, en un àngel caigut farcit de càrrega èpica. “Tu havies de ser l’escollit!”, li crida el seu mestre Obi Wan Kenobi, desesperat, lluitant tots dos amb espases-làser sobre un fons de lava, en una escena que va ser rodada a l’Etna, Sicília. Les ferides que Obi Wan provoca a Anakin seran tan greus que haurà de connectar-se permanentment a màquines per sobreviure i cobrir-se el rostre per sempre: d’aquestes cendres naix Darth Vader, amb el seu fosc uniforme.

Totes les escenes de la pel·lícula –una moderna fantasia gòtica d’amor i mort, de poder i dolor, no recomanada per a

Els guerrers de l’espai que va crear George Lucas abandonaran les armes per sempre més.

nens– tenen, si més no, un efecte especial. Internet bull amb debats mèdics sobre, per exemple, si Anakin podia

haver-se evitat l’uniforme de Vader amb “les cures mèdiques adequades”. El misteri de *Star wars* és que avui ha

VIII CICLE DE PRIMAVERA AL PALAU MUSICA I PARAULA

Organitzen: AMICS DE LA VALL I JOVENTUTS MUSICALS

PROGRAMA
D'ACTIVITATS

DIJOUS, 26 DE MAIG

Centre Cultural Palau de Vivel, 19:30 h
Inauguració del VIII Cicle de Primavera
al Palau, Música i Paraula
Inauguració de l'exposició d'ENRIC SEGARRA
i GAMBO, “Símbols i Gats”.
Exposició oberta de dimarts a diumenge,
de 18 a 20 h fins al diumenge, 12 de juny

DIVENDRES, 27 DE MAIG

Centre Cultural Palau de Vivel, 19 h
POESIA A L'ESCOLA, Homenatge
a Miquel Martí i Pol
Lliurament del Premi de Poesia “Jordi de Sant
Jordi” del IV Certamen Literari Ciutat de la Vall d'Uixó, any 2004, a l'obra “Poemes
de Miquel Molins. Ànima Civil 1990-1999”, de l'autor JOSEP MARIA UYA PUIG-
MARTÍ, de Sant Hilari Sacalm (Girona)
Centre Cultural Palau de Vivel, 22:30 h
ACTUACIÓ DE “QUARNET GREGAL”

DISSABTE, 28 DE MAIG

Teatre Municipal, 22:30 h
ACTUACIÓ DEL GRUP “AL TALL”.
Venda anticipada d'entrades.

DIVENDRES, 3 DE JUNY

Teatre Municipal, 22:30 h
ACTUACIÓ DE NÉVOA
“fado distraído”

DISSABTE, 4 DE JUNY

Centre Cultural Palau de Vivel,
22:30 h
ACTUACIÓ D'“EL JORDIET”
“EL CHOU”

DIUMENGE, 5 DE JUNY

Centre Cultural Palau de Vivel, 20:30 h
ACTUACIÓ DE “PERCUDANZA”.

EXCEL·LENTÍSSIM
Ajuntament de la Vall d'Uixó

enlluernat també la generació de la PlayStation –que vol i necessita fenòmens excitants i substituïbles cada cert temps– i manté la fantasia en els seus pares, que pensen que amb *La venjança del Sith* poden recuperar l'excitació que sentiren fa trenta anys, quan al·lucinar amb la primera pel·lícula de la sèrie. Lucas ha dit que no farà la trilogia final, la que hauria de contar el destí d'uns possibles néts de Darth Vader. Està esgotat, i ho deixa ací. La xarxa

conté abundants referències a una traïció “més gran que la d'Anakin”. Però, per compensar, també hi ha una altra iniciativa reflectida en la pàgina web www.thankyougeorge.com, que pretén recollir un milió d'agraïments a George Lucas i enviar-li'ls després. És, consideren els seus promotors, la millor manera de donar-li les gràcies “per tant hores de plaer”.

Joan M. Oleague

El creixement de la construcció a tot l'estat, que ha caracteritzat la vida econòmica durant els últims anys, no parará de moment. Així cal deduir-ho de les conclusions a què arriba l'estudi *Demografia i habitatge a Espanya i a les CCAA*, dirigit per Josep Oliver, catedràtic d'Economia Aplicada de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), publicat per Caixa Catalunya.

El 'boom' constructiu. Entre els anys 1995 i 2004 l'estat ha viscut un progressiu desenvolupament de la construcció. Fins a uns 600.000 habitatges nous s'arribaren a construir en un sol any, el 2002. El boom constructiu era, i és, peça fonamental del desenvolupament econòmic. El governs conservadors –de José María Aznar: 1996-2004– treien pit davant d'uns índexs econòmics que creixien espectacularment i que meravellaven una Unió Europea amb taxes de desenvolupament sensiblement menors. Va ser el moment de glòria d'Aznar, a l'inici de la seva segona legislatura, quan la premsa internacional parlava del “miracle econòmic espanyol”. La dependència de la construcció, però, feia aixecar crítiques entre els sectors ideològicament allunyats del PP, sobretot en el PSOE. Despectivament, els crítics batejaren aquell intens creixement com “l'economia del maó”.

La construcció creava riquesa, sens dubte, però la crítica posava l'accent en les conseqüències negatives. L'oferta d'habitatge s'acompanyava d'una demanda també a l'alça, es batien rècords any rere any: tant en compra d'habitatge com en endeutament familiar per pagar les hipoteques. Una bogeria, deien els crítics. El resultat pràctic era que els preus mantenien una tendència a l'alça com mai no s'havia vist. En els anys d'esplendor màxima –2001-2003–, els preus dels habitatges arribaren a mantenir entre el 18%-20% d'increment anual. Això obligava els ciutadans que volien adquirir un pis a endeutar-se perillosament, la qual cosa implicava un alt risc per a ells i per a la societat. Quant a l'endeutament, l'últim informe de la Fundació de les Caixes d'Estalvi (FUNCAS, en sigles en castellà), publicat a principi de maig, retrata nítidament la situació: el deute